

BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm000447

Dane szczegółowe

Właściciel: **jakosin**
Kraj: **Prusy**
Okres historyczny: **brak danych**
Znaleziono: **b.d.**
Materiał awersu: **mosiądz**
Materiał rewersu: **g.jednorodny**
Wykończenie: **brak**
Sygnowanie: **A & S**
Wytwórca: **ASSMANN F.W. (Lüdenscheid)**
Średnica: **24.0 mm**
Typ uszka: **dрут**
Rant: **●--|**
Profil: **(- jednowarstwowy, wypukły**

Występujące elementy

- korona [zamknięta]
- monogram [latin-F; latin-R]
- orzeł
- tarcza

Przeznaczenie

- urzędniczy

Ostatnia aktualizacja: **2017-10-24 14:36**

Opis guzika btrm000447

Pruski guzik urzędniczy

© buttonarium.eu

Awers przedstawia orła w koronie zamkniętej, z monogramem FR (Fridericus Rex), którego umieszczono na tarczy herbowej z koroną zamkniętą, na obrzeżu guzika występuje pojedynczy, wypukły rant.

Ciekawostka

W różnym okresie, na piersi orła występowały różne monogramy:

- monogram R (w zasadzie powinno być splecione RF, ale widać tylko literę R) - początek XIX wieku,
- monogram FR - połowa XIX wieku,
- monogram RW II - lata 1889-1918(?).

Ciekawostka

Tego typu guziki występują również w wersji z trąbką pod tarczą herbową (tylko z monogramem FR).

Rewers sygnowany: ● A & S ● EXTRA FEIN.

Przeznaczenie i datowanie

Guzik należał do urzędnika Królestwa Prus, najprawdopodobniej szczebla państwowego lub urzędnika służb państwowych i pochodzi z połowy XIX wieku.

Źródła

[Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#) - wersja bez trąbki

[Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#) - wersja z trąbką

[Wikipedia.pl](#) - Fryderyk I Pruski

[Wikipedia.pl](#) - Cesarz niemiecki

[Wikipedia.pl](#) - Królestwo Prus

Wytwórca: ASSMANN F.W. (Lüdenscheid)

Firma **F. W. Assmann & Söhne** została założona w 1826 roku przez Friedricha Wilhelma Assmanna w miejscowości Lüdenscheid. Po jego śmierci firma była zarządzana przez syna Eugena Assmanna (???-1929). Kolejnym jej właścicielem był syn Eugena - Rudolf Assmann (???-1940).

Ciekawostki:

- Jeżeli guzik posiadał na rewersie sygnaturę RZM, to znaczy, że był on przeznaczony dla funkcjonariuszy NSDAP. Skrót RZM oznacza **Reichs Zeug Meistere**i der NSDAP - w Rzeszy Niemieckiej była to nazwa urzędu kontroli jakości wyrobów mundurowych przeznaczonych dla NSDAP i SA.
- Firma produkowała guziki również na rynek rosyjski o czym świadczą napisy reklamowe typu: *1 COPTЪ*.
- Czasami w sygnaturze pojawiały się litery DRGM, czyli Deutsches Reichs Gebrauch Muster, czyli Wzór Użytkowy Rzeszy Niemieckiej.
- Czasami w sygnaturze pojawiał się napis: GES. GESCH. który jest skrótem od: GESETZLICH GESCHÜTZT, co oznacza Prawnie Chroniony

Źródła:

- [Assmann & Söhne - KATALOG](#)
- [Historia firmy ASSMANN](#)
- [Kody RZM 1](#)
- [Kody RZM 2](#)
- [Kody RZM 3](#)
- [Kody RZM 4](#)
- [Loga wytwórców](#)

Przy opracowaniu opisu wykorzystano informacje od użytkowników oraz wnioski z analiz guzików w Buttonarium.

*Jeśli chciałbyś coś zmienić lub dodać do tego opisu, to napisz poniżej komentarz. **Nie zapomnij podać źródeł informacji.***

Ostatnia aktualizacja: **2017-11-14 20:27**